

énkele reden om te meenen, dat wij hier met een pokken-encephalitis te maken hebben. Alles wijst er op, dat, indien er een samenhang bestaat — die zonder meer niet ontkend kan worden —, de enting oorzaak is geweest, dat een in het lichaam in latenten toestand aanwezig encephalitis- of herpesvirus is geactiveerd. Dit denkbeeld wordt ondersteund door het volgende geval. In een gemeente kwamen twee encephalitis-gevallen na enting voor. Eenigen tijd later werd bij een kind, dat niet kort te voren geënt was, een encephalitis gediagnosticeerd, waarbij de verschijnselen geheel dezelfde waren, als bij de twee andere gevallen waargenomen. Ook het gelijktijdig voorkomen van twee gevallen in een zelfde, vaak kleine, gemeente, hetgeen zes keer werd waargenomen, wijst wel in dezelfde richting.

De eenige maatregel, die op het oogenblik van de zijde der koepokinrichtingen genomen kan worden, is het verstrekken van niet bijzonder virulente stof, hetgeen reeds sedert geruimen tijd geschiedt. Zeer waarschijnlijk zal de geringe virulentie der thans verstrekte stoffen aanleiding geven tot minder goede opkomst der pokpuisten, doch, men zal het met mij eens zijn, dit is van minder beteekenis dan de meening te doen postvatten, dat aan de sterke virulentie het ontstaan der encephalitis moet worden toegeschreven.

Aan de geneeskundigen den raad om goed te speuren naar het voorkomen van lichte gevallen van encephalitis of naar het veelvuldiger voorkomen van herpes communis (dus geen herpes zoster). Want het zal gewenscht zijn onder die omstandigheden voorloopig niet te vaccineeren.

Men zij overtuigd, dat de geneeskundige inspectie, ook in samenwerking met de directeuren der koepokinrichtingen, alles in het werk stelt om niet alleen het vraagstuk tot oplossing te brengen, doch ook alle factoren weg te nemen, waarvan men een ongunstigen invloed zou kunnen verwachten.

's-Gravenhage,
3 Mei 1925.

J. TH. TERBURGH.
Hooftinspecteur van de Volksgezondheid.

DE ZOOGENAAMDE ZWANGERSCHAPSINTOXICATIE.

Dr. BEKER ziet in zijn onder bovenstaanden titel verschenen verhandeling (bldz. 2008 vlg. van dit *Tijdschrift*) over het hoofd, dat bij den mensch het trophoblast in onmiddellijken samenhang is met het moederlijke bloed. Vooral in het begin der zwangerschap gaan cellen van het trophoblast te gronde en geraken onmiddellijk in den moederlijken bloedstroom. Hierdoor wordt „vreemd” eiwit langs „parenteralen” weg in het bloedplasma gebracht. Zelfs een volbloed iatromechanicus mag dezen chemischen factor niet verwaarloozen.

Groningen, 4 Mei 1925.

G. C. NIJHOFF.